

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICEAȘĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Învățătorii noștri în Nădlac.

O frumoasă și neuitată festivitate culturală s'a desfășurat între zidurile frunții comune Nădlac, în zilele de 27, 28 și 29 august. a. c.

Invitată fiind, încă la adun. gen. din Curticiu, Reuniunea învățătorilor dela școlile confesionale gr. ort. române din protopopiatele aradane I-VII, a escurs să-și țină a XX-a adunare gener. în pompoasa biserică și imosanta școală a bravilor Nădlăcani.

Sâmbătă în ajunul „Adormirii maici Dlui“ la ora 4^{1/2} p. m. au sosit trenul motor dinspre Arad, încărcat ticsit de învățătorii însuflețiți pentru cauza sfântă, gravată cu litere de aur pe stindarul reuniunii, aflând o și mai mare însuflețire la cei ce-i așteptau, în frunte cu distinsul prezident al comitetului arangiator Dr Remus Chicin, avocat în Nădlac. Ostea culturală a fost bineventată cu cuvinte calde de Ioan Vancu desterul prezident al învățătorilor din protopopiatul Arad, în fruntea avangardei, ce a format-o în anul acesta acest despărțământ. După ce prezidentul Iosif Moldovan exprimă recunoștința reuniunii pentru deosebita atențiune și dă povețe cuvenite colegilor, privitor la ținuta, ce trebuie să o manifesteze fiecare învățător în tot decursul petrecerii lor în ospitala primire a bravilor Nădlăcani, se pornește lungul șir de trăsuri, cari încunjurând prin stradele locuite de frații slovaci, duc în triumf pe dascălii neamului, între bubuitul traserilor, la imosanta școală română, — fără păreche în diceză, — unde sunt așteptați și primiți, cu multă dragoste, de mare mulțime de popor, în frunte cu părintele Nicolau Chicin și frunții comunei cu prezidentul comit. parohial Aurel Petroviciu. Părintele Nicolau Chicin exprimă deosebita bucurie a Nădlăcanilor pentru sosirea apostolilor culturai, iar prezidentul reuniunii Iosif Moldovan răspunde: că a primit cu însuflețire invitarea și au venit, ca prin munca ce vor desvolta-o la aceasta adunare gener. sub scutul Nădlăcanilor, să-i înroleze în șirul luptătorilor pentru cultura neamului, pre cei ce sau învrednicit de aceasta cinste, prin arădicarea la stare de model a așezămintelor lor culturale. — Apoi, între sinceri salutări de binevenire, ș'au dus fie care la locuință pe oaspele împărțit din partea comitetului arangiator. La aceasta bucurie și însuflețire au luat parte și frații slovaci,

dintre cari — după cum ni sa spus — unul a cerut să i-se dee spre ospitare 40 de învățătorii români.

Seara la 8 ore, sala mare din pomposul edificiu școlar, splendid luminată, așteptă oaspeții la masă comună, dată în cinstea lor de comuna bisericăască.

În ziua următoare la 9 ore a. m. sunetul clopotelor și bubuitul traserilor anunțau începerea serviciului divin, săvârșit cu o deosebită solemnitate de reprezentantul Ilustriității sale Dlui Episcop și al Ven. Consistoriu diecezan, P. On. D. Procopiu Givulescu protopopul Radnei, Nicolau Chicin parohul locului și Nicolau Codrean capelan în Șiclău. Răspunsurile liturgice au fost frumos executate, de un cor improvizat de cei mai dibaci cântăreți din ceata învățătorilor. Sfintei liturgii i-au urmat chemarea Duhului Sfânt și părăstas pentru răposății membrii ai reuniunii, parențați într'o frumoasă și foarte înduioșătoare cuvântare, rostită de secretarul reuniunii Dl Dimitrin Popoviciu, arătând deosebitele și neperitoarele merite a-le rein temeiului reuniunii, marele dascăl și profesor preparandial *Teodor Ceontea*, fost prezident și primul membru de onoare al ei; precum și a-le celui mai însuflețit membru fundator *Stefan Antonescu*, care a testat. pentru scopurile reuniunii frumoasa sumă de 400 cor.

La 12 ore intrunindu-se învățătorii în sala cea mare a edificului școlar, prezidentul Iosif Moldovan la dreapta cu P. On. D. protopop Procopiu Givulescu și parohul locului Dl Nicolau Chicin, iar la stânga cu secretarul general Dimitrie Popoviciu și reprezentanții reuniunilor surori din Caransebeș și Timișoara, apoi ceialalți funcționari și membrii de comitet, ocupând loc la masa așezată în frontul salei îndesată de oaspeți, prin un discurs bogat arată învățătorilor însuflețirea poporului pentru școala confesională și în măsura aceasta datorințele ce le au ei față de aceasta instituțiune, fică a sfintei noastre biserici; arată poporului și oaspeților adunați scopul ce-l urmăresc învățătorii prin reuniune, și folosul cel mare ce-l aduce reuniunea învățământului, ilustrând progresele decând învățătorimea să perfecționează în aceasta școală a școlaelor, cum întănărește aceasta pe învățătorul bătrân în cunoștințe, și îmbătrânește pe cel tinăr în experințe, introducând uniformitate în învățământ și generalizând rezultatul aceluia. Apoi, cerând ajutorul lui Dumnezeu asupra activității reuniunii, întru desfășurarea progra-

mei de muncă în direcțiunea arătată, între însuflețitele aclamări a prezenților, dechiara adun. gen. de deschisă.

După deschidere, să cetește hârtia Venerabilului Consistor destre reprezentarea sa prin P. On. D. Procopiu Givulescu protopopul Radnei, care să ia la cunoștința între aclamări entusiasmte de bucurie.

Să cetește adresa călduroasă a I. P. S. Domn Episcop al Caransebeșului Dr. Miron Cristea, adresele reuniunilor surori din Caransebeș și Timișoara, telegramele I. S. Dlui Episcop Ioan I. Papp, a P. C. lor archimandritul Augustin Hamsea și protosincelul dir. semin. Roman Ciorogar, Alexandru Munteanu a-lui Vasiliu protopopul Peșteșului, Cornel Lazar administratorul tipografiei diecezane, Vasiliu Sala prezidentul reuniunii învățătorilor din Bihor: cari să iau la cunoștință cu multă însuflețire și se decide a se exprima telegrafice sentimentul de venerațiune și devotament către I. Sa. Prea sfințitul Domn Ioan I. Papp Episcop, înaltul patron al Reuniunii.

După aceste, prezidentul exprimând bucuria reuniunii pentru norocoasa ocaziune de a vedea reprezentată superioritatea diecezană prin Dl. protopop Procopiu Givulescu, unul dintre cei mai sinceri spriginitor ai dascălilor, pe care salutându-l între însuflețitele urări de „să trăiască! — î-l roagă, că învrednicind reuniunea, — a cărei membru fondator este de mai mulți ani, — și pe membrii aceleia de simpatiile și protecțiunea sa și mai departe, să fie interpretor spriginitor al acelora la superioritatea diecezană.

Tot prezidentul salută, între însuflețite aclamări, pe reprezentanții reuniunilor surori, pe conducătorul oficiului parohial, Dl Nicolau Chiciu, pe prezidentul comitetului parohial, Dl Aurel Petroviciu, oaspeții număroși și pe bravii Nădlăcani cari le-a arătat atâta dragoste cu acest prilejiu.

Reprezentantul V. Consistoriu Dl Procop. Givulescu, însinuându-se la cuvânt, salută foarte călduros adunarea generală și pionerii culturai, asigurându-i prin cuvintele sale foarte instructive și însuflețitoare, despre protecțiunea Ilustrității sale și a Ven. Consistor, și în deosebi despre dragostea și bunăvoința Dsale față de chemarea lor și scopul cel urmăresc.

Dl Mihai Crăciun inv. în Hodoș, într'un discurs bogat în arguminte, arată necesitatea legăturii ce trebuie să existe între reuniunile învățătoresți, care în trecut a și fost foarte călduros îmbrățișată de aceasta reuniune des reprezentată la vechea lor reuniune Caransebeșană și în speranța de a întări aceasta legătură și în viitor, salută adunarea generală în numele fraților din dieceza Caransebeșului.

Tot asemenea salutare călduroasă adresează adun. gen. și dl Atanasie Lipovan, învățător în S.-Nicolaul-mare, în numele reuniunii învățătorilor din Timișoara.

Urmându-se apoi la ordinea de zi, să face apelul nominal, pentru constatarea prezenților, să prezintă rapoartele despre activitatea funcționarilor și a comitetului și se esmit comisiunile censurătoare; apoi. fiind

timpul înaintat și programa primei ședințe esauriată, anunțându-se a doua pe 4 ore p. m., ședința primă se ridică.

La ameazi învățătorii și oaspeții au luat parte la prânz comun în sala mare a ospătăriei „Ungaria“. La masa comună învățătorimea a fost onorată între alții și de pretorele cercual, toți trei notarii comunali, preotul evanghelic, notarul public, judele comunal, învățătorii școalelor de stat și mulți fruntași din popor. Șirul toastelor la deschis prezidentul Iosif Moldovan, pentru gloriosul nostru rege Francisc Iosif I, carele din darul lui Dzeu, spre bucuria și fericirea țării și poporului, a ajuns cea mai frumoasă vrâstă omească. Prezenții au ascultat stând rugăciunea „Măntăește Doamne poporul Tău și binecuvântă moștenirea Ta. Învingere împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I. etc.“, rostită de prezident în semn de rugăciune pentru îndelunga viață a Maiestății Sale, erumpând în însuflețite aclamări de: „Să trăiască!“ și cântând: „Mulți ani!“ — Protonotarul comunal a toastat pentru reuniune și membrii ei; secretarul Dimitrie Popovici pentru îndelunga vieață a bunului Episcop și patron Ioan I. Papp și reprezentantul P. S. Sale, dl Procopiu Givulescu; dl Givulescu pentru prezidentul reuniunii Iosif Moldovan, sub a cărui conducere ajunge Reuniunea tot mai frumoase rezultate; Ioan Vancu pentru comuna bisericască în frunte cu parohul Chicin și prezidentul comit. par. Aurel Petroviciu; Pavel Dârlea pentru reprezentanții autorităților publice; pretorul cercual pentru învățătorii oaspeți; Uroș Pătean, unul dintre cei mai însuflețiți țărani români, pentru bine meritatul secretar al reuniunii dl Dimitrie Popoviciu. S'a mai ținut toaste pentru oaspeți, inteligență, popor, dame, etc.

După masă numai decât s'a redeschis adunarea generală, cu disertațiunile: „Unele pedeci în calea buneii economisării a poporului“ de cassarul asesor consistorial George Purcariu; „Cultura sufletească ca baza fericirii omenesți“ de Teodor Mariș învățător în Erdeiș; și „George Lazar“ de Iosif Stanca învățător în Roșia, cari au fost ascultate cu multă atențiune și desbătute cu mult interes, în discuțiunea deschisă asupra lor. În sfârșit disertațiilor li s'a exprimat mulțămii și recunoștință protocolară.

Împrejurarea că la aceasta ședință s'a prezentat și inspectorul regesc al Cenadului dl Polyanszky László, iar dl protopretore și-a scuzat în scris absența, a făcut bune impresii asupra învățătorimii, carea i-a aclamat cu dragoste.

Seara la 8^{1/2} s'a început bine succesul concert, arangiat, în favorul Reuniunii, de tinerimea inteligentă din loc și jur, sub conducerea desterului învățător Romul Tăucean și a însuflețitului prezident al comitetului arangiator Dr. Remus Chicin. Succesul moral și material a fost peste așteptare. Laudă se cuvine celor ce au știut să prezinte arta română în așa splendoare numărului public străin și să pună în admirațiune ceata dascălilor români. După concert a urmat joc,

care în cea mai exemplară ordine și bună dispoziție, a durat până în zori de zi.

Luni dimineața la 8 învățătorii erau deja în a III. ședință, care s'a început cu binesuccesă prelegere practică „Roaua și bruma” ținută de Petru Roșu învățător în Nădab. S'au prezentat și desbătut rapoartele comisiunilor, afacerile curente și s'a decis ca adunarea generală proximă să se țină în capitala țării Budapesta.

Dintre întreprinderile mai importante ale reuniunii, tractate în legătură cu raportul general, amintim: Planul de învățământ, din care, în anul curinte, s'a compus partea privitoare la limba română, iar pentru activitatea despărțămintelor în anul ce urmează, s'a luat Matematica. Pentru aranjarea afacerilor de cassă, s'a autorizat prezidiul a întreprinde pașii cei mai riguroși. Pentru augmentarea bibliotecii, s'a decis procurarea mai multor opuri de valoare.

Cu deosebită bucurie și însuflețire s'a luat la cunoștință raportul comisiunii pentru înscrierea de membrii noi, proclamându-se pe baza aceluia de membrii fondatori: Aurel Petrovici, Nicolae Chicin, Dr. Remus Chicin, Dr. N. Chicin medic, Uroș Pătean, Stefan Lazar (pe cialați i-am scăpat din peană) și o mulțime ca membrii ajutători.

După terminarea tuturor afacerilor, prezidentul, mulțămind învățătorilor pentru ținuta deamă și interesul dezvoltat în tot decursul acestei adunări generale, mulțămind R. Domn Procopiu Givulescu pentru deosebita atențiune de carea a învrednicit toate lucrările învățătorilor; și mulțămind bravilor Nădlăcani pentru deamă primire: dechiară a XX-a adun. gener. de încheiată.

Și cu aceste, dorindu-și dulce revedere la adun. gen. din anul viitor, s'a îndepărtat fiecare la ale sale, ducând cu sine frumoase amintiri dela bravii Nădlăcani.

Oaspele.

Cuvânt de deschidere

rostit de președintele societății teatrale
Dr. Ioan Mihu, în adunarea teatrală ținută la Reghin în 28 August 1910.

Onorată adunare generală,

Mizeria și întunerecul unei robii de veacuri, au apăsător greu asupra vieții sufletești a părinților noștri, iar din această situație fatală și dureroasă ne-am ales cu multe și mari pagube, ce privește însușirile noastre morale și sufletești, pagube, pe cari până astăzi, durere nu ne-a fost dat, a le putea cu totul îndreptă.

Avem însă o mare mângâiere în faptul, că toată povara zilelor grele, toate durerile și suferințele, tot chinul și amarul trecutului, nu au putut infirmă patru mari calități ale neamului, înțeleg: nebiruita sa vitalitate; dragostea sa ferbinte de neam, de lege și tot ce e românesc; istețimea sa intelectuală, împreună cu o nepotolită sete de carte și lumină, și, în sfârșit puterea sa uimitoare de a preface în spirit românesc, aproape tot ce, constrâns de împrejurări fatale, silit a fost a imprumută din cultura și civilizația altor neamuri mai favorizate de soarte!

Pe această mare comoară sufletească a neamului ne întemeiem noi nădejdea unor zile mai bune, cari cu siguranță au să vină, când vremea se va fi plinit!

Răzimați pe aceste înalte calități, ne-am făurit idealul nostru național românesc, care trebuie să ne călăuzască în toate acțiunile noastre, publice și private!

Domnilor! Acest ideal al nostru este atât de firesc, atât de legitim, atât patriotic, în cel mai bun înțeles al acestui cuvânt, încât nu avem motive a-l tăinui, din potrivă, trebuie să avem și mândria și bărbăția, a-l mărturisi oricând cu glas ridicat! poate mi se va pune întrebarea: care anume este acest ideal al nostru?

Răspund că după ale mele concepții, formularea lui se poate face cu următoarele cuvinte:

Întăriți prin cultură și bunăstare, sub paza și în marginile legilor patriei noastre comune, în bună convețuire cu concetățenii noștri de alt neam, dar totodată în strânsă și neîncetată legătură sufletească cu frații noștri de un sânge, de sub alte stăpâniri, vrem mai mult: suntem firm deciziși, ca sub orice împrejurări, și împotriva tuturor piedecilor firești sau meșteșugite, ce vom afla în calea noastră, să ne trăim și mai departe vieța noastră românească pe aceste plaiuri și în aceste vălcele, îngrășate cu mult sânge românesc și rămase nouă scumpă moștenire dela moșii și strămoșii noștri! Iar în realizarea acestui ideal, avem aceea credință tare, pe care ne-o dă simțul puterii noastre de vieță și de rezistență națională!

Sigur, cu sufletul lor robit de dorul acestui ideal sfânt, au purces și acei prea vrednici înaintași ai noștri, cari constituți în comitet de acțiune, pin apelul lansat din Budapesta la 19 Faur 1870, au luat inițiativa iar în adunarea constituantă, ținută la 4 Octomvrie al acestui an în orașul Deva, votând statutele, au dat ființă Societății pentru fond de teatru român, a cărei a XXXVII a adunare generală avem fericitul prilej a o țineă astăzi aicea, urmând glasul de chemare al vrednicilor Români din aceeași localitate cu vechiu și bun renume românesc.

Cum la toamna anului în curs, se împlinesc 40 ani dela fondarea Societății noastre, va fi la loc să facem cu acest prilej un mic popas, pentru a ne orientă: de unde am plecat, unde am ajuns și cum avem să îndrumăm mai potrivit activitatea noastră viitoare în vederea scopului la care tindem?

După cum ne povesteă părintele societății noastre Iosif Vulcan, meritosul nostru fost președinte, inițiatorii Societății, în avântul lor generos și însuflețirea lor caldă, altcum caracteristică epocii, din care a făcut parte, nu se gândeau la lucru mai puțin, decât se ridice cu timpul un palat mândru, cu o scenă largă, pe care să se reprezinte piese naționale, cu cuprins luat din trecutul și prezentul neamului, să ne înfățișeze frumoasele noastre jocuri naționale și de unde să unduleze farmecul dulce al doinelor românești!

Visul lor mândru și plin de farmec, dar, ca aproape toate visurile frumoase, durere, vis a rămas.

Realitatea, cu legile ei crude, cari nu iartă, ne-a convins în cursul anilor ce s'au scurs, că dorul inițial al bunilor noștri bătrâni, între împrejurările noastre nu se poate realiza. Cu toată această convingere, astăzi aproape generală, ar fi greșit în judecata sa, acel care ar susține, că așadar Societatea noastră și-a pierdut rostul său. Aceasta nu, Domnilor! Pentru că în situația strămtorată, în care ne aflăm, orice societate legal constituită și menită a promovă cultura națională, își are importanța sa netăgăduită. Vorbă e numai

să ne știm pune silințele noastre în concordanță cu trebuințele reale și cu forțele, de cari dispunem.

Din cele spuse reese de unde am plecat.

Să căutăm acuma a ne lumina, că unde am ajuns, și cari sunt rezultatele ce am obținut până acuma?

Orice se va zice despre activitatea de 40 ani a Societății noastre, pentru celce nu și-a pierdut simțul realității, rămâne lucru hotărît, că prin cele 37 adunări generale ținute în felurite părți ale țării, și nu arareori împreunate cu festivale înălțătoare de inimi și de sentiment, prin publicațiile sale periodice și literare, prin incurajarea mișcării teatrale dela noi peste tot, și în fine, prin strângerea, filer cu filer, a unui fond propriu de $\frac{1}{2}$ milion cor., — Societatea noastră a făcut, în împrejurările date, o însemnată operă de renaștere și întărire a sentimentelor noastre naționale, și s'au obținut rezultate materiale, pentru noi în orice caz, însemnate;

Se naște, întrebarea, ajunși la acestea rezultate cum să îndrumăm activitatea acestui rezultat, cum să îndrumăm activitatea noastră viitoare, pentru a ne apropia tot mai mult de scopul final, ce-l urmărim?

Statutele societății noastre, fiind, în acest punct, vagi și nedeslușite, este de datoria noastră a fixa precis și lămurit scopul nostru, cel mai apropiat și a statori deslușit mijloacele, de cari voim și putem, să ne folosim în urmărirea aceuia. Iar ajunși în această materie la hotăriri bine cumpănite și definitive, să stăruim consecvent pentru întruparea lor, și, înainte de a fi atins ținta propusă, să nu ne hazardăm în proiecte noi, pentru că fie acelea cât de seducătoare la aparință, în rezultatul final, în loc de a ne apropia, numai depărtă ne pot de scopul urmărit.

Astfel văzând lucrurile, să căutăm onorată adunare, a ne orienta, că între împrejurările noastre de fapt care ar putea fi problema noastră cea mai actuală, cea mai arzătoare?

În ce mă privește, un moment nu stau la îndoială să spun, că a sosit timpul să ne ocupăm mai sistematic și mai întezit, cu formarea unei trupe ambulante, compuse din actori profesionali!

Drept aceia, chiar cu rizicul de a abuză încâtva de bună voința d-voastră, vă cer îngăduința, să pot inzistă mai îndelungat asupra acestei chestiuni și să arăt încheierile, la cari eu am ajuns.

Onorată adunare,

Problema, ce voim a o discuta, fiind după natura sa, foarte complexă, va fi bine să limpezim din capul locului unele întrebări prealabile, esențiale, pentru că, din răspunsul ce se va da acestor întrebări, se vor desluși dela sine acele margini, între cari trebuie să îngrădim la început aspirațiile noastre, dacă voim să purcedăm real și să ne ferim de iluzii deșarte.

În această ordine de idei, m'am întrebat: Ce fel de teatru voim noi să avem, cari sânt trebuințele artistice ale publicului iubitor de teatru în prezent, ce teatru putem noi deci susține, și în sfârșit, până unde ne putem întinde cu mijloacele noastre financiare, fără periclitarea fondului ce-l avem?

Pentru a răspunde la întrebarea: ce teatru voim noi să înființăm? voi spune, că noi nu avem nevoie de teatru, în care să se facă artă pură, sau „artă pentru artă“ nu avem lipsă nici de un teatru pentru distracții ușoare potrivite a satisface gusturi subțiri. Nu Domnilor! Gândul nostru nu trebuie să se îndrepteze spre un astfel de teatru. În teatrul doririlor noastre, sigur, încă va trebui să se facă artă, tendință, dar artă cu anumită pentru că teatrul nostru trebuie să fie o școală pentru luminarea minților și întărirea inimilor; teatrul

nostru trebuie să fie un templu, în care să se preamărească virtutea dreptatea, și frumosul și adevărul etern și să se combată păcatele noastre strămoșești și viciile moderne! Teatrul nostru trebuie să fie un cămin, în care să arză nestânsă flacăra sacră a iubirii de neam, lege și tot ce e al nostru! În fine teatrul nostru ar trebuie să fie un altar, la care jertfa adusă să se slujască în o limbă românească, dulce ca fagurele de miere și limpede ca apa cristalină a izvorului de munte!

Un astfel de teatru trebuie să fie, după mine, ținta dorințelor noastre!

Dacă este vorba, că ce fel de teatru putem noi în prezent formă și susține, voi spune, că la început, nu ne putem gândi la un teatru de drame, opere și operete, pentru că ar trece peste puterile și trebuințele noastre actuale.

În situația în care ne aflăm, ajunge să avem o trupă în măsură a da bune reprezentații de piese populare, cu cântece naționale, comedii, și așa numite piese de salon, de un gen mai ușor.

Iar, dacă ar fi să se restrângă la cultivarea unui reperitoriu, format din aceste 3 genuri de piese, așa cred, că o trupă compusă din 12 persoane, la început ar putea satisface justele noastre așteptări.

Ținută în aceste cadre restrânse, trupa teatrală poate fi formată și susținută în scurt timp, pentru că nu trece nici peste marginile posibilității și trebuințele noastre reale, nici peste mijloacele noastre financiare.

Aceste chestii prealabile limpezite, să trecem la o altă latură a chestiunii și să căutăm a ne lămuri cum, și anume cine ar avea să ia asupra sa sarcina formării și conducerii unei trupe ambulante?

Cine cunoaște greutatea împreunate în mod factual de selecționarea, instruirea, dar mai ales cu disciplinarea unei trupe ambulante, cine este inițiat în tainele culiselor, cine își poate face seama cu suma de cunoștințe speciale, artistice, tehnice și de administrare, recerute la conducerea unui teatru, acela îmi va da dreptate, când susțin, că Societatea pentru fond de teatru, în formația sa actuală, condusă de un comitet compus din bărbați cu locuința în diferite centre și în cele mai multe cazuri cu ocupațiuni fixe, comitet, care numai cu greu și cu mari cheltuieli poate fi întrunit odată de două-ori la an în ședințe plenare, — cu bun succes nu va putea lua asupra sa această însărcinare!

Pentru aceste motive, repet ceea ce am spus și în anul trecut, că o inițiativă privată ar fi de preferit. Ei bine, dar dela cine să așteptăm o asemenea inițiativă?

Spun scurt și limpede: Dela actorii nostri formați deja și dela bursierii noștri!

Eu sânt ferm convins, că trupa ambulantă, mult dorită, între împrejurările noastre, numai și numai din însuflețirea învăpăiată, din munca neobosită și apostolatul fanatic al bursierilor, respective actorilor noștri, își poate lua ființa! Iar spre acest scop aflu de lipsă, că actorii noștri, să se constituie, după norme bine stabilite, ca societari, într'o companie dramatică, pusă în anumite raporturi cu Societatea pentru fond de teatru. Aceasta e, după mine, calea adevărată, pe care am putea ajunge mai de grabă și mai sigur la întruparea ideii, ce ne preocupă. Mă grăbesc însă a accentua, că vremea apostolatului fanatic dar... flămând, a trecut, și noi nu un asemenea apostolat putem cere dela aceia, cari simt în sine dragoste, vocațiune și tărie pentru cariera de actor român! Dinpotrivă, trebuie să ne îngrijim, ca actorii noștri, che-

mați, după felul meu de a vedea, să împlinescă o importantă misiune culturală și socială în mijlocul nostru, să fie scutiți de grija zilei de mâine, pentru că numai așa se pot dedica cu dragoste și răgaz chemării lor, numai așa vor putea ridica prestigiul artei române dela noi, la care datori sântem a ține-a cu toții în ori ce caz.

Pentru a se vedea, ce am putea noi face pentru o societate dramatică, constituită în modul arătat, urmează, să căutăm a preciza raporturile, în cari ar fi să stea această societate, cu societatea noastră pentru fond de teatru.

Drepturile, respective pretențiile noastre juste nu ar putea merge mai departe, decât, să avem o trupă bine compusă, în măsură de a da reprezentanții de mână întâia, cu un reperitoriu admis de comitetul societății noastre. Atât! Iar îndatoririle noastre ar fi, după a mea părere, întreprinse:

Prima îndatorire: să luăm asupra noastră sarcina de a crește, încât nu-i avem, pe cei 10—12 artiști, despre cari am pomenit, oferindu-le bursele necesare, pentru a cerceta scoalele speciale de artă dramatică.

Fiind apoi trupa constituită: am avea să-i garantăm, în mod absolut cert, o subvenție anuală de 30.000 coroane, pentru salarizarea actorilor. Ceea ce ar permite pentru fiecare actor o medie de salar de 2400 coroane la an, ca minim de salar, merit a crește prin participare propozițională la venitele reprezentanțiilor date.

Iar, în rândul al treilea ar trebui: să punem dela început fundamentul unei case de pensuni și ajutor, pentru asigurarea actorilor și a familiei lor, în cazurile date. Această casă de pensuni s'ar putea dota: prin o mică subvenție anuală dela Societate, prin o parte din venitele reprezentanțiilor, prin o contribuție benevolă dela toate reprezentanțiile românești și în fine cotizajiile actorilor participanți.

S'ar mai putea multe spune pe această temă, eu mă mărginesc cu acest prilej să constat, în baza cifrelor din bilanțul nostru, că sumele specificate de mine, le avem aproape astăzi, iar eventualele lipse, cu siguranță matematică putem zice, că le vom avea în 4—5 ani. Urmează deci, că această sarcină financiară o putem lua asupra noastră, fără a ne atinge de stocul capitalului nostru, ba chiar fără a primejdui posibilitatea creșterii fondului, prin capitalizarea unei părți a venitelor sale.

Rezumând toate cele spuse, conchid deci, că: formarea unei trupe ambulante, după modalitatea indicată și ținută în limitele arătate, este posibilă în cel mai scurt timp!

O singură latură a chestiunii țin să o mai lămurim, înainte de a termina. Vă rog deci a-mi mai acordă câteva minute de ascultare.

Dacă este vorba, să facem pregătiri serioase, este indispensabil, să fixăm o dată sigură, la care voim a înființa trupa chestionată, fiind evident, că altele vor trebui să fie pregătirile, dacă contemplăm un period de 5 ani, altele pentru un period de 10 sau 20 ani, și în fine cu totul altcum vom purcede, dacă nu avem nici o dată singură în vedere!

În cât mă privește, în credința că mă aflu în acord cu sentimentul public, dar totodată și rămas în marginile realității, eu dau expresie dorinței mele, ca trupa noastră ambulantă, dacă mai curând nu s'ar putea: să fie înființată cel puțin la anul 1920, când se vor împlini 50 de ani dela urzirea Societății noastre!

Admițând acest termen, în interval să pot face toate pregătirile trebuitoare și sigur va crește și fondul la suma recerută.

Creșterea actorilor, în acest caz, încât nu-i avem; să poate face în două serii, rămânând ca până la data proiectată, bursierii absolvenți, iarna să facă teatru practic pe scenele din România, pentru a-și desăvârși mai ales dicția corectă, iar vara să facă turnee-uri artistice la noi.

Onorată adunare generală!

Înainte de a părăsi locul distins dela conducerea Societății, pe care, în lipsă de competență deplină cum spuneam dela început, nu l-am putut primi decât până la adunarea prezentă, am crezut, că este de datoria mea, să expun în mod precis felul meu de a vedea chestiunea unei trupe ambulante a noastră. Laic fiind, se prea poate că soluția la care am ajuns, să nu fie peste tot sau într-o parte admisibilă, ori cum ar fi însă, cred că, dacă ideile sulevate cu acest prilej în mod mai concis, ar avea darul să provoace o discuție largă și serioasă, acesta sigur, numai grăbi ar putea aflaarea unei soluții, satisfăcătoare din toate punctele de vedere!

După toate acestea, nu-mi rămâne decât să Vă mulțumesc pentru bunăvoința cu care a-ți urmat expunerile mele, și zicându-vă un: Bine a-ți venit la adunarea de față! — să deschid ședința.

Tabele de cetire conform ordinației ministeriale Nr. 76000/1907.

Cu text românesc, acomodare la orice metod Cor. 6—

Cu text unguresc, acomodare la orice metod Cor. 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte. 90 bucăți tabele la istoria naturală, tipărite în mai multe colori și întinse pe carton Cor. 40—

Comandele se pot face la firma editoare:

Librăria diecezană Arad.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor români dela școlile profesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului” se convoacă pe Duminecă, 29 August (11 Septembrie st. n.) 1910 la Panciova, având următorul

Program:

1. La 8^{1/2} ore dim. chemarea duhului sfânt.
2. La 9 ore deschiderea adunării.
3. Prezintarea rapoartelor și a altor exhibite incurse.
4. Alegerea comisiunilor.
5. Conferința inv. Gheorghe Joandrea: „Gramatica lui Ienache Văcărescu.”
6. Referada comisiunilor.

7. Defigerea localității pentru adunarea generală din anul viitor.

8. Propuneri.

9. Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii.

10. Închiderea adunării.

Timișoara, din ședința comitetului central ținută la 2/15 August 1910.

Gheorghe Jianu,
președinte.

Petru Bandu,
prim-notar.

Nota. După terminarea adunării generale la 11 ore masă comună, iar imediat după masă pornirea cu vaporul la Belgrad, unde toți excursioniștii sunt rugați a se conforma dispozițiilor, ce li-se vor anunța la vreme. Toți participanții, duminică în ziua adunării (11 Sept. n.) au să ia trenul care pleacă din Verșet le 5 ore dim. și sosește la Panciova la ceasul 8.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs repetit pentru îndeplinirea parohiei de **cl. III-a Vârciorog**, protopresbiteratul Peșteșului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala,” conf. ord. Ven. Consistor Nr. 2981/313 B 1909, — pe lângă următoarele emolumente: 1. Casă parohială. 2. Pământ arător și fânaș, 8 jugh. catastrale. 3. Competința de bir dela 100 numere de case, câte o merță de cucuruz sfârmat, sau câte 1 cor. bani. Se observă că atât din bir, cât și din pământul parohial, din trei părți, o parte este a cantorului; iar din bir a noua parte din zece e a crâșnicului. 4. Venitele stolare dela înmormântare mică 1 cor. 20 fil. mare 6 cor. dela oameni săraci, după norma ștolară în vigoare. Dela înmormântări mari, unde se poștește stâlp, predică, cu 12 evanghelii pe drum, dela 10 cor. în sus, după norma ștolară. — 5. Dela feștanii 40 fil. dela maslu 1 coroană. 6. Întregirea dotației dela stat conform venitelor deja fașionate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului adresate comitetului parohial, în termenul concursual, ajustate regulamentar, — iar cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii se vor prezenta în sfânta biserică din Vârciorog spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu* protopresbiter.
—□— 1—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești se publică concurs cu termen de alegere după **30 zile** dela prima publicare.

1. **Căpâlna**, salariul 600 cor.
2. **Craiova**, în bani 300 cor. 4 jug. pământ, 12 cubule bucate, și 8 stânjini de lemne.
3. **Dumbrăvița de codru**, 500 cor.
4. **Hășmaș-Urviș**: 196 cor. 20 șinice bucate, lemne după trebuință.
5. **Groși-Bărzești**: 88 cor. 15½ cubule bucate, 8 orgii de lemne.
6. **Mărăus-Secaci**: 222 cor., 8 orgii lemne, 16 cubule bucate, câte 1 litră fasole și câte 100 porții de fân și pae.
7. **Susag-Tâlmaci**: 400 cor., 20 cubule bucate.
8. **Ursad**: 500 cor.
9. **Urvișiu de Bișiu**: 500 cor.

Cătră aceste beneficii sunt a se compută și stoaiele cantoralii uzuatate cu locuințe și grădine de legume.

Din lemne se vor încălzi și salele de învățământ. Întregirea salarelor și cvincvenalelor se va cere dela stat.

Reflectanții au a se prezenta la sf. biserici din comunele unde voiesc a competi spre a cântă; iar recursurile instruite conform prescrieselor § 58 din Regulam. școalelor populare, sunt a se înainta la subscrisul în F. Györös.

Pentru comitele parohiale: *Petru Serbu* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. română din **Apatel român**, protopresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Bani gata 1000 de coroane și anume 600 cor. dela comuna bis. iară 400 de cor. dela stat. 2., cvartir liber cu grădină 3., stolele uzuatate.

Alesul învățător e obligat a providea cantoratul în și afară de biserică, a instrua școlarii în cântări și ceremoniile bisericesti fără altă remunerațiune.

Reflectanții în termen legal au a-și în inainta recursurile ajustate conform regulamentelor în vigoare P. O. oficiu protopresbiterat gr. or. rom. în Orada-mare și în atare duminică ori sărbătoare au să se prezinte în sf. biserică din Apatel român pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Toma Pacala* protopop inspector școlariu.

—□—

1—3

Pe baza autorizării Ven. Consistor diecezan de sub nrul 4431/1910, pentru îndeplinirea parohiei a doaua din **Petriș**, devenită vacantă prin moartea fostului preot Ioan Popovici, prin aceasta se publică concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Parohia este de **clasa a II-a**.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate sesie de pământ, parte arător, parte fânaș.
2. Birul și stolele legale.
3. Întregirea din vistieria statului.

Văduvei și orfanilor minoreni rămași după reposatul preot li se susține dreptul garantat în §-ul 26 al Regulamentului pentru parohii.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și trimită recursurile lor ajustate conform regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Petriș, Oficiului pprezbiterat din Mariaradna, iar dâșșii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiilor regulamentare în Sta biserică diu Petriș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial ținută la 18/31 iulie, 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, prtoprezbiter.

—□—

1—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din **Soborșin**, post devenit vacant prin penzionarea învățătorului Protasie Givulescu se publică concurs cu termenul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental cor. 1000. 2. Relut de lemne cor. 70. 3. Folosița alor 10 jug. pământ estravilan. 4. Competința de lemne din pădurea urbarială după ¼ sesiune de pământ, din care se va încălzi și sala de învățământ. 5. Ștolele uzuatate de cantorat. 6. Cvartir liber și grădină.

Postul este a se ocupa la 1 Octomvrie n. a. c. Învățătorul ales este îndatorat a prevedea strana fără nici o altă remunerațiune.

Dela recurenți se cere, să prducă testimoniu despre absolvarea alor 4 clase medii sau civile, testimoniu de evalueațiune învățătorescă cu calcul „distins” și atestat, că sunt capabili a conduce cor.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursurile lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Soborșin să le trimită oficiului protoprezbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sta biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința dela 15/28 august 1910.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protopresbiter. inspector de școale.

—□—

1—3

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante **Dragănești-Belegeni**.

Emolumente: pământ parohial cu un venit de 121 coroane 50 fil., stole 64 cor. cvartir liber și grădină, întregirea dela stat.

Pot recurge cei îndreptățiți pentru întregirea superioară a dotațiunei de stat.

Recursurile instruite conform regulamentului sunt a se înainta oficiului protopresbiteral din Vașcău (Vaskoh), iar recurenții se vor prezenta în vreo duminică ori sârbătoare la biserică parohială pentru a-și arată desteritatea în oratorie și rituale.

Dat în Dragănești la 3/16 august 1910.

Comitetul parohial

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protoprezbiter.

—□—

2—3

Amăsurat decisului Venerabilului Consistor arădan de datul 3/16 august a. c. Nr. 1654/144. B. pentru parohia **B. Bogoz**, de a III clasă se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Pământ arătoriu de 16 cubule. 2. Competință de pădure și pășunat 8 holde. 3. Casa parohială. 4. Stolele îndatinate. 5. o zi de lucru de fiecare Nr. de case, sunt 50 căși. a. 1. cor. 20 fil. 6. Întregirea dotațiunei dela stat.

Reflectanții au a se prezenta la sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în celea rituale, având recursurile lor adresate comitet. parohial a le trimita la subscrisul în F. Györös.

B. Bozog la 20 iulie 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

2—3

Pe baza rezoluțiunei Venerabilului Consistor arădan de datul 3/16 august a. c. Nr. 1716/148. B. pentru îndeplinirea parohiei vacante **T. Cărand** de clasa a II se publică concurs din Oficiu cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Venitele parohiale sunt: 1. Pământ parohial 12 jughere catastrale; 2. Bir câte o jumătate măsură cucuruz sfărmat dela 150 Nre de căși; 3. Stolele îndatinate; 4. Întregirea dotațiunei dela stat; De locuință se va îngriji alesul preot, carele va avea a suportă toate dările publice pentru pământul parohial. Preotul va fi îndatorat a prevedea catehizarea elevilor dela școală gratuit.

Recurenții au a se prezenta la sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în celea rituale, iar recursurile

adresate comitetului parohial, au a le trimita în termin comersual la subscrisul în F. Györös.

F. Girișiu la 9/29 august 1910.

Petru Serbu,
protopop.

—□—

2—3

Pe baza autorizării primite dela Venerabilul Consistor sub Nr. 2114/910 prin aceasta escriu concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei a doaua vacantă din **Murani** (pprezbiteratul Timișorii) cu termin de 30 zile dele prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul se compune din folosirea sesiunei parohiale, stolele și birul legal, cum s'a prestat și pânăcum. Eventuala întregire a dotației din vistieria statului o va primi alesul conform evalueațiunei sale. Dările publice după beneficiu le va purtă alesul.

Dela recurenți se cere evalueațiunea prescrișă prin Regulament pentru parohii de clasa primă. Recurenții vor avea să se prezente în sf. biserică, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală pe lângă observarea §-ului 33 din Regulament. Recursurile sunt a se trimita la subscrisul oficiu.

Timișoara, 10/23 august 1910.

Oficiul pprezbiteral gr.-or. rom. al Timișorii

Dr. Tr. Putici.

pprezbiter.

—□—

2—3

Pe baza rezoluțiunei Venerabilului Consistor dto 30 iulie (12 august) 1910 Nr. 4084/1910 se escriu concurs pentru îndeplinirea parohiei **Herneacova** (pprezb. Timișorii) cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul se compune din folosirea unei jumătăți de sesiune parohială, stolele și birul legal precum și folosirea cășii parohiale. După acest beneficiu dările publice le va suportă alesul. Jumătate de sesiune parohială pe timp de zece ani Ven. Consistor prin rezoluțiunea Nrul 7794/909 a cedat-o comunei bis.

Parohia fiind de clasa a II-a dela recurenți se pretinde evalueațiunea cerută prin Regulament pentru parohii de clasa a doaua. Alesul numai după zece ani va putea cere, să între în beneficiu și a celeilalte jumătăți de sesie parohială. Reflectanții vor avea să se prezinte în sf. biserică din loc pe lângă observarea §-ului 33 din Regulament spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală. Recursurile sunt a se trimita la P. On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyár.)

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din comuna **Birchiș**, devenită vacantă prin moartea preotului Dimitrie Marcu în protoprezbiteratul Lipovei, în urma decisului Venerabilului Consistor de dto 18/31 martie a. c. Nr. 1042/1910 cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia diecezană, „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi, parte arător parte fânați, și una grădină intravilană, după cari alegândul preot va avea să solvească dările publice.

2. Birul preoțesc dela parohieni în sumă de 138 coroane.

3. Stolele legale.

4. Întregirea dotațiunei preoțești dela stat, după evalueațiunea alegândului paroh.

Alegândul preot este îndatorat a catehiza în școlile confesionale din Birchiș fără altă remunerațiune.

Recurenții sunt avizați ca recursurile lor instruite conform §. 13 din „Statutul organic“ și §. 32 din Regulamentul pentru parohii și cu documentele de calificare până la termenul susindicat să le substearnă P. On. oficiu protopopesc din Lipova (Lippa) precum și că, pe lângă stricta oaservare a dispozițiilor §33 din Regulamentul pentru parohii, să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Birchiș spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Birchiș la 12/25 iulie 1010.

Ștefan Bordoș,
preș. comit. paroh.

În conțelegere cu: Ioan Cimponeriu, ad. protop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. rom. din Răchita, protoprezbiteratul Belințului, se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 730 coroane. 2. Dela 150 numere de casă câte 15 litre de cucuruz = 2250 litre de cucuruz în boambe, prețuite în 235 cor; 3. Un jugăr pământ arător, prețuit în 35 coroane, după care alesul va solvi dările; 4. Stole cantorale: dela înmormântare simplă 1 cor. cu liturgie 2 cor.; 5. Locuință în natură cu supraedificate și intravilan lângă ea; 6. Pentru scripturistică 10 cor.; 7. Pentru conferință, dacă participă, 20 coroane.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Alesul e dator, să țină și școală de repetiție, să conducă strana și să învețe pe școlari cântările bisericești, fără altă remunerație.

Preferiți vor fi dintre reflectanți cei cu pregătiri mai bune și cei cari se angajază, să conducă gratuit corul bisericesc și să instrueze pe școlarii din cele 2 clase din urmă și pe adulții glasurile.

Anii de serviciu din alte locuri nu se vor socoti la cvincvenale.

Alesul e obligat a-și ocupa postul îndată după ridicarea la valoare a alegerii.

Petițiile concursuale, ajustate în regulă, se adresează comitetului parohial din Răchita, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Bélincz, Temes-megy) și în lăuntru termenului concursual, sunt poftiți a se prezenta într'o duminică sau într'o sârbătoare, în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Concurenții, cari sânt de mai mulți ani în funcție, au să producă și atestat de serviciu dela protopopul concernent și declarație în scris că, cu începere de când pretind cvincvenale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Gherasim Sârb, pprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. română din Buntești protopopiatul Vascolui, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 400 cor. 2. În naturale 404 cor 32 fil. și anume: a) 8 cubule de bucate: grâu și cucuruz, b) 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de

învățământ, c) dela tot numărul de casă câte una porție de fân un fuior și una iție de fasole, d) usufructul alor 4 holde catastrale de pământ și e) stolele cantorale dela 115 numere de case.

Pentru întregirea salariului la 1000 coroane s'a înaintat rugare la Înaltul guvern. Cei zeloși pentru a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați a-și înainta recursul în termen legal adresat comitetului parohial din Buntești pe calea Mult Onoratului oficiu protopopesc al Vășcoului și până la termen a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare la s. biserică pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial din Buntești ținută la 18/31 iuliu 1910.

Pentru comitet:

Terentiu Pap
par. preș. com.

Cu consenzul meu: Adrian P. Deseanu protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din Giula-germână, devenit vacant prin pensionarea fostului învățător, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. plătit înainte în rate lunare și cvincvenalele prescise în lege, după anii de serviciu prestați în aceasta comună.

2. Locuință cu două odăi, culină, cămara și șopru de lemne în edificiul școlii până când comuna bisericească se va îngriji de altă locuință.

3. Pentru pământ de legume: 20 cor. în bani gata.

4. Pentru participarea la conferințele și adunarea generală a Reuniunii învățătoresți: 24 cor. pe an.

5. Pentru participarea la înmormântări de clasa I=4 cor.; de cl. II=3 cor.; de cl. III=2 cor.; iar la prunci dela 7 ani în jos. 1 cor. și pentru hora mortului unde se va pofti=1 cor. La înmormântarea pruncilor din părinți sârmani, se deobligă învățătorul a da un școlar la cruce și în cazul când învățătorul nu ar fi poftit a participa la înmormântare.

6. Dela recurenți se recere să producă:

a) estras de botez;
b) diplomă învățătorescă cu calculul distins;
c) testimoniu despre absolvarea clase a IV-a gimnazială, reală sau civilă, cu calculul distins;
d) atestat despre conduita sa de până aci;
e) atestat, că poate instrui și conduce cor vocal pe patru voci după note, pentru care conducere a corului vocal deja ezistent în chip de remunerațiune se va împărtași cu a patra parte din venitul curat dela concertele și petrecerile de se vor ține.

Învățătorul ales, pentru salarul espus mai sus, și fără a putea reflecta la alte remunerațiuni e îndatorat a împlini sarcina cantorală în sfânta biserică și a se prezenta în biserică cu elevii nu numai în duminică și sârbători, ci și în zilele de rând, dimineața la utrenie.

Recursurile ajustate cu documentele originale, adresate comitetului parohial din Giula-germână, sunt a se înainta în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com Arad), având recurenții a se prezenta în cutare duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Giula-germână pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Giula-germână, ținută la 2/15 august 1910.

Pavel Anuleu
președinte.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm ppsc.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă.

Pentru repararea școalei de fete din **Sarcia română**, în urma incuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 3024/902 se publică concurs de licitațiune minuendă pe ziua **29 august 11 septembrie 1910**.

1. Prețul exclamării conform preliminarului de spese este de 1149 cor. 53 fil.

2. Licitanții au să depună ca vadiu în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile 20% din prețul de exclamare.

3. Planul și preliminarul de spese și condițiunile speciale de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

4. Licitanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru participarea la licitațiune.

Din ședința comitetului parohial din Sarcia română ținută la 7/20 august 1910.

Pavel Moişă
președinte

Iosif Nestorovici
notari

În conțelegere cu; *Mihaiu Păcățian* adm. protopopesc.
—□— 1—2

În urma incuviințării Ven. Consist. aradan sub Nr. 4199/1910 se publică concurs de licitațiune minuendă pentru repararea și renovarea sfinteii biserici gr. ort. rom. din **Egres**, (Igrîș) Cottul Torontal protopresbiteratul Banat-Comloș — pe 29 august (11 septembrie) a. c. la 2 oare după amiază, în localitatea școalei a II de băieți.

1. Prețul de exclamare conform preliminarului de spese este 1848 coroane.

2. Reflectanții au să depună ca vadiu 10% din din prețul exclamării în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

3. Planul și specificarea de spese se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Egres (Igrîș).

4. Licitanții nu pot pretinde diurnă ori spese de călătorie pentru participarea la licitațiune.

5. Comuna bisericească își rezervă dreptul de a da lucrul în întreprindere acelui măestru, în care va avea mai multă încredere.

Igrîș (Egres) cottul Torontal din ședința comitetului parohial ort rom. ținută la 8/21 august 1910.

Simeon Micșa
preș. com. par.

—□—

2—2

Venerabilul Consistor diecezan prin rezoluțiunea sa de sub Nr. 4193 cu datul 21 iuliu (3 august) a. c. a incuviințat repararea și îngrădirea steii biserici române din **Giula-Vârșand** (Gyula-Varsánd) protopopiatul Chișineu (cittul Arad), deci comitetul parohial publică licitațiune minuendă pe Joi în **26 august** (8 septembrie) 1910 la oarele 10 a. m. în localitatea școalei I.

1. Prețul de exclamare e: 2490 cor.

2. Reflectanții au să depună ca vadiu 10 % din prețul exclamării în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

3. Planul și specificarea de spese se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Giula-Vârșand.

4. Licitanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru participare la licitațiune.

5. Comuna bisericească — și rezervă dreptul de a încheia contract de întreprindere cu ori care dintre licitanți fără privire la rezultatul licitațiunei.

Giula-Vârșand (Gyula-Varsánd) din ședința comitetului parohial ort. român ținută la 31 iuliu (13 august 1910.

Vicențiu Pantos
paroh, preș. com. par.

Teodor Lucaci
not. com, paroh.

—□—

3—3

Pe baza incuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 3442 din 21 iulie (3 august) a. c. se publică licitațiune minuendă, pentru renovarea și repararea necesară la s. biserica din comuna **Rachita**, protopresbiteratul Belințului, cu prețul de exclamare de: 3929 coroane 30 fileri, pe ziua de **12/25 august 1910** la 11¹/₂ oare a. m. în localitatea școalei din loc.

Licitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de exclamare, în bani gata ori hârtii de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a da lucrarea spre ezeutare aceluia dintre licitanți, în care va avea mai multă încredere.

Licitanții nu-și pot forma drept de diurne și spese de călătorie.

Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bisericească numai după aprobarea lui prin Venerabilul Consistor.

Rachita, din ședința comitetului parohial, ținută la 1/14 august 1910.

Lazar Oprinu
inv. not. com par.

Alexandru Jucu
par. preș. com. par.

—□—

3—3

Compactor român în Arad
Iustin Ardelean
Strada Weitzer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Servicii prompt și
prețuri moderate

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák-Ferencz Nr. 33—34.

Mare depozit în ornate, recvizite bisericesti și anume:

ORNATE (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ortodoxe române, ❖ dela 50—1000 Coroane. ❖

POTIRE de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela ❖ 36 până la 200 Coroane. ❖

CRUCI pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela 4—100 Cor.

CĂDELNIȚE de bronz și argint dela 20—100 Coroane

CANDELE de argint dela ❖ 6 până la 100 Coroane. ❖

DISC cu stea de bronz și aur, dela 15 până la 50 Cor.

LITIER de tinichea și argint dela 60 până la 100 Cor.

CUTIE pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de 34 Cor.

ICOANE pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela 8 până la 100 Coroane.

PRAZNICARE pe lemn ori tinichea dela 9—50 Cor.

EVANGHELIA cu litere latine și cirile legate mai simplu dela 24—40 Cor., în legătură mai fină 50—150 Cor.

APOSTOL, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre. La dorință servim la moment cu informațiuni ❖ și deslușiri mai detaliate. ❖

Cu stimă :

Librăria Diecezană.